

- nie sporządzono - zarówno przed opracowaniem *Programu ochrony środowiska* jak i *Planu gospodarki odpadami* - prognozy oddziaływania na środowisko, wymaganej w art. 41 ust. 1 Poś⁴,
 - nie określono w *Programie ochrony środowiska* wskaźników (mierników) realizacji zadań, umożliwiających jednoznaczne określenie postępu ich wdrażania,
 - nie zaktualizowano - wbrew postanowieniom art. 14 ust. 14 ustawy o odpadach - *Planu gospodarki odpadami* (zgodnie z wymienionym przepisem powinien on być aktualizowany nie rzadziej, niż co cztery lata),
 - *Program ochrony środowiska* uchwalono na lata 2004-2012, podczas gdy zgodnie z art. 17 ust. 1 w związku z art. 14 ust. 2 Poś, powinien on być przyjęty na cztery lata, z tym że przewidziane w nim działania w perspektywie obejmują kolejne cztery lata (*Program* ten nie był aktualizowany).
2. W planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględniono wymagania ochrony środowiska. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narew* przyjęto w grudniu 1999 r., zaś dokonane w latach 2009-2010 trzykrotne zmiany tego dokumentu poprzedzono – stosownie do wymogów art. 72 ust. 4 Poś - sporządzeniem opracowania ekofizjograficznego.

W znowelizowanym *Studium* zawarto uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, wymagane w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁵ (upzp), w tym dotyczące stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz wielkości i jakości zasobów wodnych. Określono także zasady ochrony środowiska, w tym obszarów Natura 2000⁶, zapewniono kompleksowe rozwiązania problemów zabudowy⁷, wskazano kierunki rozwoju sieci wodno-kanalizacyjnej⁸ oraz uwzględniono konieczność ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej⁹.

⁴ Przepis ten został uchylony z dniem 15 listopada 2008 r. przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.). Obecnie prognoz dotyczy art. 51 w w ustawy.

⁵ Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.

⁶ Art. 10 ust. 2 pkt 3 upzp i art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.)

⁷ Art. 72 ust. 1 pkt 3 Poś

⁸ Art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.)

⁹ Art. 72 ust. 1 pkt 4 Poś

z 43,2% do 62%. Przeprowadzono też inwentaryzację wyrobów azbestowych oraz przystąpiono do modernizacji gminnego składowiska odpadów.

4. Poprzedni Wójt nie wywiązał się z obowiązku określonego w art. 18 ust. 2 Poś, nakładającego na organ wykonawczy gminy sporządzanie co dwa lata raportów z *Programu ochrony środowiska* (jedyne dotychczasowy raport został opracowany za okres od jego uchwalenia do dnia 1 października 2006 r.). Ujęto w nim zadania niewymienione w *Programie* (np. zalesianie gruntów, działania związane z likwidacją szkód wyrządzonych przez bobry i wilki, upowszechnianie wiedzy o Unii Europejskiej i jej polityce rolnej, itp.), a nie odniesiono się do realizacji zadań określonych w tym dokumencie, tj. budowy przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników wodnych małej retencji.

Do dnia kontroli NIK, sporządzono również tylko jedno sprawozdanie z realizacji *Planu gospodarki odpadami*, obejmujące okres od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2008 r. (zgodnie z art. 14 ust. 12b pkt 4 i ust. 13 pkt 1 ustawy o odpadach, sprawozdanie takie powinno być sporządzane przez organ wykonawczy gminy i przedkładane radzie gminy oraz zarządowi powiatu, co dwa lata, w terminie do dnia 31 marca po upływie okresu sprawozdawczego).

Stosownie do postanowień art. 3 ust. 3 pkt 1-3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹¹, prowadzono ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz aktualizowany na bieżąco rejestr umów na odbieranie odpadów komunalnych. Kontrola wykazała, że podmioty zajmujące się zorganizowanym systemem odbierania odpadów z terenu gminy (MPO w Białymstoku i Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Hajnówce) przekazywały miesięczne zestawienia właścicieli nieruchomości posiadających zawarte umowy na realizację tych usług, nieregularnie i z opóźnieniem od jednego do 13 dni, od terminu określonego w art. 9a ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Ponadto PUK w Hajnówce nie przedstawiło rocznych informacji o masie zebranych odpadów ulegających biodegradacji oraz o sposobie ich zagospodarowania, a także informacji dotyczącej sposobu zagospodarowania odpadów zmieszanych, zebranych w 2008 r. (wymaganych w art. 9a ust. 2 pkt 2, 3 i 4 wymienionej ustawy).

Nierzetelnie sporządzono zbiorcze sprawozdania o rodzajach i ilościach odpadów oraz sposobach gospodarowania nimi, przekazane do Urzędu Marszałkowskiego

¹¹ Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.

rysunku lub mapy określającej usytuowanie drzew w stosunku do granic nieruchomości i obiektów budowlanych¹³,

- kontrola wszystkich 11 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć (w tym trzech dotyczących inwestycji zlokalizowanych na obszarze Natura 2000 i dwóch zlokalizowanych na obszarze ochronionego krajobrazu „Puszcza Białowieska”), wydanych na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...),¹⁴ wykazała że warunki określone w tych decyzjach były zgodne z ustalonymi w *Studium* i planach zagospodarowania przestrzennego. We wszystkich przypadkach odstępiono od przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a postanowienia w tych sprawach były zgodne ze stanowiskiem opiniujących organów (tj. Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hajnówce i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku).
7. Prawidłowo wykorzystano środki gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (w kwocie 97,9 tys. zł), pochodzące głównie z opłat za korzystanie ze środowiska przekazanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego. Przeznaczono je na zadania określone w art. 406 PoS¹⁵, w tym m.in. na: zakup wozu asenizacyjnego do transportu nieczystości płynnych (22,9 tys. zł), opłacenie kosztów instalacji kotła grzewczego oraz agregatora prądotwórczego w kotłowni ekologicznej na biomasę (50,1 tys. zł), zakup transformatora do stacji uzdatniania wody w miejscowości Iwanki (14,3 tys. zł) oraz pokrycie kosztów naprawy wagi na gminnym składowisku odpadów (4,9 tys. zł).

Pozytywnie należy ocenić pozyskanie przez gminę środków z funduszy europejskich. W okresie objętym kontrolą realizowano, w ramach *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich* (PROW), projekt pod nazwą: *Budowa wodociągu do wsi Puchły, Hajdukowszczyzna, Cimochy i Rybaki oraz przydomowej oczyszczalni ścieków przy świetlicy wiejskiej w Trześciance*. W 2010 r. wybudowano odcinek sieci wodociągowej do wsi Puchły (6.470 m) oraz przydomową oczyszczalnię ścieków. Dotychczasowy koszt

¹³ Wymóg określony w art. 83 ust. 4 pkt 8 ustawy o ochronie przyrody, wprowadzonym przez art. 5 pkt 4 lit. c ustawy z dnia 21 maja 2010 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 119, poz. 804) z dniem 20 lipca 2010 r.

¹⁴ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.).

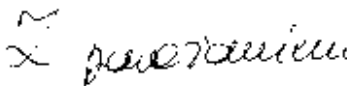
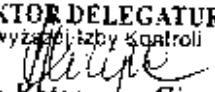
¹⁵ Przepis uchylony z dniem 1 stycznia 2010 r.

w gminach, w zakresie przeprowadzenia kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorców, którym wydano zezwolenia na odbieranie odpadów.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonaniu wniosków lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up

Agata Katarzyna Ciupa
WICEDYREKTOR